

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afară la s. r. poste cu bani gaț'a prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul pnenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 d. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 d. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țier streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu 30 Aprile.

Suntemu mai bogati cu diece dile de eveneminte, că pâna acum. Dilele aceste diece au adausu paginile istoriei bisericeii noastre natiunali si putemu dice spre multiamirea noastră. Dreptatea, avendu totu-déun'a de a învinge multe obstacule, le învinge in-cetu, dara in fine totu le învinge. Unu procesu de felulu acest'a, va se dica, impreunatu cu ostaculi, cu greutăți, se desfasiura, acum de ani încóce, inse, cu tóta sarutarea . . . . . din anulu trecut, se desfasiura progresandu.

Suntu inca prea ingramadite impresiunile ce ni li-a lasatu sinodulu nostru archidiececanu. Fia-care din impressiuni se nisuesce a se inaltia la nivelulu de unde se póta fi pricepute si comunicate mai departe. De aceea va fi astadi cu anevoaia a apretia totu ce s'a petrecutu in sinodu din firu in peru, si asiá parerea ce ni o dămu asupr'a lui privescu numai părțile generali si mai momentuóse.

Celu dintăiu momentu alu sinodulu nostru archidiececanu lu constituie la tóta intemplanrea cuventarea-programa a Escelentiei Sele presiedintelui sinodale, cunoscuta dejá cetitoriloru nestri, carea dupa noi culminéza in urmatórele :

„Voiu foloi deosebi tóte medilócele instructive spre acea, că moralitatea crestinesca sa se inradacineze la poporulu nostru; spre acestu scopu dorescu a vedé sant'a noastră biserica prevediutu cu preoti luminati si cu invetiatori bine cualificati pentru a respandi cultur'a cea adeverata intre poporu.

Nu voiu suferi nici odăta, că pasiunile si interesele particulari sa aiba rolu in viét'a noastră bisericesca, ci mai vertosu voiu lucrá spre a se face intre noi câtu mai strense legaturile dragostei crestinesci si a se realisa pretotindeni principiulu comuniunei, in carea ne aflămu cá crestini, cá membri ai unei provincie metropolitane si mai departe cá membri archidiecesei noastre.

Bun'a armonia intre cleru si poporu e o conditiune esentiala la prosperarea noastră; acést'a trebuie sa se sustiena neban-tuita, prin respectarea reciproca a dreptulu de a participá ambele aceste elemente constitutive ale bisericeii la regularea si dirigerea trebiloru bisericesci dupa mesur'a prevediuta in statutulu organicu.

Chiamarea mea este mai departe a priveghia si a lucrá intr'acolo: cá disciplin'a, rondulu bunu, dreptatea, ecuitatea, amórea si fratietatea sa domnésca intre noi, si cu acestea sa stralúcésca archidiecea noastră, si sa se presinte câtu mai démna de rangulu ce-lu are fatia de cele-lalte eparchii.“

Cuvintele aceste combinate cu propunerea comisiunei ad hoc, carea referá in siedinti'a cea din urma a sesiunei, ne dau garanti'a cea mai mare si mai buna de unu viitoriu, care nu e alta decâtu calea progresulu către care nisumu si pre care si astadata lu salutămu.

Unu incidentu regretabilu s'a aratat in sinodu, intielegemu două interpelatiuni din urma din partea dep. Macelariu si Branisce, nejustificate sub nici un punctu de vedere. Au avutu inse si acele unu rezultatu favorabile pentru caus'a cea drépta, pentruca au indignatu prin neadeverat'a espunere a lucruriloru sinodulu intregu.

Sinodulu archidiececanu,

Siedinti'a VI

(dela 25 Aprile v.)

Siedinti'a se deschide la 5 1/2 óre d. a. Protocolulu siedintei trecute nefiindu gat'a autenticarea lui se amana pre siedinti'a proxima.

La ordinea dilei urméza continuarea raportulu comisiunei pentru arondarea protopopiateloru.

Asupr'a petitiuniloru comuneloru: Cublesiulu rom. Dancu, Poinitia Tomei, Merisioru si Feresdiu, a comunei Glimbaca, Mukendorf, Sambet'a superióra, Dragusiu, Vistea super. Sarpatak, Presaca, Tiantari, Mukendorf si Critiu, — in caus'a arondării loru la protopresbiteratele respect. comisiunea propune: cá aceste rogári sa se transpuna Consistoriulu spre a se decide in I instantia conformu conclusulu sinodalu.

Se primesce.

Asupr'a cererei sinodulu ppscudu din Sasu-Sebesiu pentru reincorporarea comuneloru Inuri, Oard'a de susu, Limb'a-Ciugudu, si Saracseu la ppresbiteratulu Sasu-Sebesiulu comisiunea propune; sa se transpuna rogarea la Consistoriu spre a se rectificá arondarea comuneloru conformu conclusulu sinodale la ppresbiteratulu Sabe-siulu si Albei-Iuli'a si anume: cele reclamate ale lasá la Sabesiu, cu esceptiunea Seracseulu, care sa se dea ppresbiteratulu Orestiei, iera la Alb'a-Iuli'a sa se adauge comunele: Rimeti, Satu-Ponoru, Valea-Geoagelului, Valea-Inzelului si Olteni, — cari au fostu remasu afara din cerculariu, precum si Mogosiu, Miclesci, Mamaligari, si Valea Barnei.

Se primesce.

La rogarea mai multoru reprezentanti din protopresbiteratulu Bersei pentru numirea istorica de a Branului si pentru nedefigerea centrulu ppscudu; — comisiunea propune, cá numirea de ppresbiteratu alu „Branulu“ sa se incuviintieze, iera resiedinti'a sa se sustiena in Zernesci.

Dep. Branu de Lemenyi e de parere, ca de óre-ce rogarea n'a venitu din partea sinodulu ppscudu si nu póte deminti asigurarea protopresbiterulu, acum Epis. Aradulu P. Metianu, fiindu subscrisa numai de unii individi privati,* cererea loru sa nu se incuviintieze.

Dupa ce a mai vorbitu Puscariu si Macelariu sinodulu la propunerea dep. Bolog'a decide:

Conclusulu sinodulu din anulu trecutulu relativu la nomenclatur'a si resiedinti'a ppresbiteratulu Birsei se sustiene.

Terminandu-se discussiunea asupr'a arondării ppiateloru urméza la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru regularea parochieloru.

Referentulu I. Popescu in numele comisiunei amintesce, cumca Consistoriulu arch. prin conclusulu sinodulu din a. tr. Nr. prot. 41 a fostu insarcinatu a) sa faca unu conspectu detaiatu despre tóte parochiele devenite vacante dela 1873—1875 si despre intregirea loru cu parochi si administratori, precum si despre acea, ca câte parochii s'au redusu, si in câte s'au potutu efectui imbunatatirea sortiei preotiloru; b) cá nice o parochia vacanta sa nu se intregésca pâna nu se va stabili mai întâiu pre basea legeri dotarea preotulu; — apoi re-

* Aici a fostu lapsus linguae de care amintiram in nrulu trecut si pre care dlu Branu mai tardiu l'a retrasu. R.

portéza referentulu, cumca Consistoriulu prin conspectulu seu arata, ca in restempulu susu indigitatu au devenitu 71 parochii vacante, din cari 3 s'au redusu, iera 31 s'au prevediutu cu parochi si 37 suntu administrate de administratori parochiali. Incátu pentru imbunatatirea sortiei preotiloru, Consistoriulu dice, ca nu se póte constatá cu siguritate, fiindu ca protocélele sínódeloru parochiali suntu mance in privinti'a acést'a, dara e de firma credintia, ca prin regularea ce a urmatu, starea preotiloru in unele parochii in totu casulu s'a imbunatatitu.

Comisiunea avendu in vedere conclusulu susu citatu alu sinodulu arch. propune:

1) cá acelu conspectu sa cuprinda date sigure despre imbunatatirea venituriloru preotiesci esoperate in parochii, fia prin reducere, fia cu oca-siunea intregirei parochieloru aretandu-se in comparatiune veniturile ce au fostu mai inainte si cele ce s'au stabilitu mai in urma;

2) in raportulu consistoriulu sa se arete la fia-care parochia vacanta neintregita, din ce cauza nu s'au intregitu acea, si in ce modu s'au pusu administratoru parochialu, dupa cererea poporulu, séu prin ordinu consistorialu;

3) in acelu raportu sa se arete asemenea cu deameruntulu dificultătile si tulburările ce póte se voru fi ivitu séu se voru ivi pâna la sesiunea viitória cu oca-siunea intregirei parochieloru, fia din caus'a reduceri numerulu preotiloru, fia din motivulu imbunatatirei venituriloru acelor'a fia din óre care alta causa.

Se primesce propunerea comisiunei. Fiindu tempulu inaintatu siedinti'a se inchide la 7 1/2 óre si se anuncie siedinti'a proxima pre diu'a urmatória la 9 óre.

Siedinti'a VII

(din 26 Aprile.)

Siedinti'a deschidendu-se la 9 óre se cetesce protocolulu siedintei a IV si se autentica.

Presidiulu presentéza: 1) Unu telegramu dela dep. Ios. Orbonasiu pentru concediu. Se ia la cunoscintia. 2) Raportulu consistoriale, prin care substerne petitiunea stipendiulu I. Neamtii pentru inmultirea stipendiulu seu. Se predá comisiunei financiarie 3) Raportulu consist. despre o asemenea petitiune a lui T. Ceontea carea se da la comisiunea financiaria. 4) Representatiunea Consistoriulu, prin care acést'a substerne resolutiunea ministeriulu reg. pentru replatirea a 10,000 fl. din fondulu sidoxiale la cass'a statulu. Se predá comisiunei financ. 5) Rogarea nepotenciosulu invet. G. Soreanu pentru unu ajutoriu. Se predá comisiunei petitiunarie.

Deput. Diam. Manole cerendu cuventulu face urmatórea interpelatiune:

Considerandu, ca unu organismu numai atunci prosperéza, déca fia-care membru alu acestui'a implinesce chiamarea si indatorirea sea si prin urmare considerandu ca si in biserica noastră dreptu credinciósa din archidiececa numai atunci voru merge lucrurile bine, déca fia-care factoru alu acesteia si cu deosebire aceia, cari suntu incredintiati intr'unu gradu mai mare séu mai micu cu ingrigirea de trebile bisericesci, si implinescu acu-

ratu datorintiele ce le prescrie loru legea si autoritățile superióre, credu de datorintia cu deosebire a deputatiloru sinodali, ca déca observéza intr'unu locu séu altulu o stare abnormalu séu unu abusu, sa-lu aduca acést'a la cunoscintia locuriloru competente si astu-feliu sa contribue a delaturá reulu. Aceste premise mi iau voia a face urmatórea interpelatiune:

a) Mi este cunoscutu si credu ca asemenea ii este cunoscutu si Vener. Consistoriu, ca atunci cându fericitulu in Domnulu Metropolitu Siagun'a a inzestratu pre preotulu grecu dela biserica S-tei treimi din cetatea Brasiovulu cu singhelia de parochu, lu-a indatoratu, cá elu la tóte prasnicele sa celebreze servitiulu ddiiescu impreuna cu parochulu romănu dela aceea-si biserica. Acést'a dispositiune nu s'a executatu nice odata pâna acum.

b) Mai departe 'mi este cunoscutu, ca acestu preotu grecu dela 1867 anulu instituirii sele cá parochu si pâna acum n'a publicatu in biserica nici odata ordinatiunile esmise de Ven. Consistoriu si-mi este cunoscutu si aceea, ca onorat. scaunu ppscudu din Brasiovu n'a facutu pasii necesari si sufficienti pentru a constringe pre desu pomenitulu parochu la implinirea datorintiei sele. In fine

c) Amu cunoscintia despre acea, ca matriculele dela biserica acést'a nu se póta conformu prescrieriloru bisericesci si civile de parochii respectivi, ci pentru crestini de natiunalitate greco-bulgara se póta de unu mireanu si inca in modu fórte neregulatu cu corecturi, iera parochulu romănu nedându-se din partea episcopiloru greco-bulgari matriculele bis. este silitu a insemná pre botezatiei, cununatiei si mortii románi pre foi volante, din care cauza este supusu la multe neplaceri din partea autoritátiloru politice, si acést'a neregularitate se suferu din partea onor. scaunu ppscudu din Brasiovu; deci vinu cu totu respectulu a intrebá:

Suntu cunoscute aceste calamități si neregularități Inaltulu Presidiu si Ven. Consistoriu? si déca suntu cunoscute s'au luat mesurile corespundietórie spre delaturarea loru?

Presidiulu respundendu indata interpelatoriulu promite, ca se voru luá mesurile necesarie spre a delaturá iregularitățile acelea si despre resultatulu va referá la sinodulu viitoriu.

Presidiulu face cunoscutu, ca dep. M. Branisce, cărui i-se dase concediu, s'a prezentatu.

Se ia spre sciintia.

Dep. Boiu face propunerea: Pentru esecutarea conclusulu sinodale din 1874 Nr. prot. 19 p. 3 se insarcinéza Consistoriulu arch. a propune la bugetulu anulu 1876/7 sum'a necesaria si form'a corespundietória, spre a se provedé seminariulu arch. cu inscriptiunea si emblemele corespundietórie pentru eternisarea memoriei fundatorulu seu, a Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu.

Dechiarandu-se propunerea acést'a de urginte se începe numai de câtu o discussiune viua, la care iau parte mai multi oratori. In fondu toti se invoiescu cá sa se esecuteze conclusulu relativu la inscriptiune pre seminariulu Andreianu, numai modalitatea provóca unele pareri diverginti.

Dep. Gaetanu aprobandu ide'a esprimata dejá prin conclusulu din

anulu trecutului sustiene, ca trebuie sa se lase executarea acestui conlusu prea Venerab. Consistoriu, care pâna la anulu viitoriu sa ne prezenteze unu profilu pre câtu se va puté de corespundietoriu si sa nu se precipiteze lucrulu.

Dep. *Petco* cere sa se deschida Consistoriulu unu creditu de 800—2000 fl. pre scopulu acest'a.

Dep. *Pacurariu* arata, ca trebuie lasata executarea acestui conlusu V. Consistoriu, acest'a sa confereze cu ómenii de specialitate, sa statoréscă form'a, in care sa se tórne ide'a, sa i se deé unu creditu spre scopulu acest'a, iéra sinodulu sa-si reserveze dreptulu a dá Consistoriulu indemnitate decursive, déca va aflá ca Consistoriu a purcéu corectu intru executarea conlusu.

In urma se primesce propunerea dep. Boiu imbinata cu propunerea lui Gaetanu.

Punendu-se la ordinea dilei alegerea unu asesoru onorariu in loculu P. Episcopu Metianu se alege Dr. Ilariu *Puscariu* cu 23 contr'a 18 voturi ce le-a intrunitu protop. *Baracu*.

Presidiulu anuncie rezultatulu acestei alegeri, dara in privinti'a intaririi, fiindu ca esiste pedeca, si rezervá dreptulu a se dechiará de alta data.

Vine la ordinea dilei referat'a comisiunii pentru imbunatatirea starii preotiloru.

Rogarea preotiloru G. *Simonu* si G. *Vatasianu* in caus'a deteriorarii veniteloru preotiesci in parochi'a Bendorf se transpune la V. Consistoriu spre competenta afacere.

Dav. *Almasianu* cá presiedinte alu comisiunii scolarie da de scire, ca comisiunea acést'a e gat'a cu raportulu seu.

Punendu-se la ordinea dilei referad'a acestei comisiunii ref. *Miheltianu* cetesce in estensu raportulu Consistoriulu cá senatu scolaru de sub Nr. 937/1875, si dupa acest'a referad'a comisiunii asupr'a acestui raportu.

Referad'a se primesce de basa la desbaterea speciale.

Fiindu tempulu inaintatu siedinti'a se suspinde la 1 óra d. a. si continuarea se anuncie pre 5½ óre d. a.

Siedinti'a se redeschide la 5½ óre d. a. si la ordinea dilei se continua referad'a comisiunii.

Se cetesce din referada punctulu I, in care dice comisiunea, ca senatulu scolaru n'au potutu resolví numai in 15 siedintie 1220 piese intrate (175 s'au resolutu brevi manu) si aru dorí, cá pre venitoriu sa se tiena mai multe siedintie, dara propune sa se ia spre sciintia acestu punctu.

Dep. *Gaetanu* cerendu deslusiri dela referintele comisiunii spre a se convinge despre datele din raportu capeta respunsulu, cumca nu s'au mai cautatu dupa acte prin archivu, ci s'au datu crediementu raportulu consistorialu. Din motivulu acest'a Gaetanu cere sa se respinga propunerea comisiunii si sa se indrumeze comisiunea scolaria, cá sa cónfrunteze raportulu consistorialu cu actele ce se afla in archiv'a consistoriale si sa refereze despre rezultatu in decursulu referadei sele.

Referintele consistoriale in senatulu Consist. dep. *Branu de Lemeni* si P. Vicariu N. *Popéa* dau deslusiri despre cauzele putieneloru siedintie si in urma Gaetanu multiemindu-se cu aceste explicatiuni si retrage propunerea sea.

Se primesce propunerea comisiunii. Cu privire la alu 2 pct. din raportulu Consist. despre visitatiunea scóleloru din Campeni si in tractu, unde se dice ca s'au aplanatu controversele, comisiunea propune sa se ia spre sciintia.

Dep. R. *Patili'a* observa, ca passulu acest'a din raportu, in care sa dice ca s'au aplanatu diferentiele si s'au infintiatu fondulu, sa se corige intr'acolo, ca s'au *asiguratu* fondulu fiindu acest'a infintiatu dejá de unu dieceniu.

Dep. *Gaetanu* inca scie, ca s'au infintiatu mai de multu tempu, dreptu aceea sa se coriga acestu passu dupa starea adevérata a lucrulu.

Dupa o discussiune viua, la care iau parte Macelariu, Hanea, Diamandi si Branu

Se primesce propunerea comisiunii.

La punctulu 3 din referada despre cuprinsulu raportulu Consist. relativu la starea scóleloru si la datele statistice, comisiunea este multiemita cu specificarea si aretarea acestoru date si cu dispositiunile facute de Consistoriu, speréza, ca pre venitoriu se voru asterne date scolastice mai esacte, acést'a nu s'au potutu face acum pentru ca unele ppresbiterate n'au asternutu la tempu conspectele loru.

Se ia spre sciintia.

Se primescu apoi punct. referadei dela 4—11 si indata vine la discussiune p. 12 despre regulamentulu pentru esaminarea profesoriloru dela institutulu ped. teol. — comisiunea propune sa se ia spre sciintia. § 1 se primesce, la alu 2 § propuné *Gaetanu* ca comisiunea esaminatória are a se constitui pre sine alegându-si presiedinte si dupa finirea lucrarii sa raporteze Consistoriulu; — care propunere se respinge, primindu-se a comisiunii relativu si la §§ 3. 4. 5 si 6.

La punctu 7 dep. *Popescu* nu este multiemitu cu gruparea disciplineloru teologice in specialitáti, fiindu despartite unele discipline cari dupa natur'a loru stau in strensa legatura — dreptu acea oratorulu pledéza pentru a se primí studiele in ordinea propusa de operatulu consistoriale, si e contr'a comisiunii.

Se primesce inse propunerea comisiunii.

Partea I a referadei se primesce in tóte punctele conformu propuneriloru comisiunii scolarie.

Fiindu tempulu tare inaintatu se radica siedinti'a si se anuncie cea venitória pre diu'a urmatória la 9 óre. —

✧ Marti la 1 óra d. a. s'au terminatu siedintie sinodali din anulu acest'a, cel din urma alu periódei de 3 ani. Deputatii s'au departatu din Sibiu. — Despre siedintiele de Domineca, Luni si Marti vomu reportá in numerulu viitoriu. —

„Le Nord“ dela 27 Aprile se esprima astu-feliu despre visit'a principelui imperialu alu Germaniei in Itali'a si despre semnificarea politica a acesteii visite:

„Principele imperialu alu Germaniei a mersu la Neapole, unde a avutu o lunga intrevedere cu regele Victoru Emanuilu; principele a fostu invitatu sa-si stabiléscă resiedinti'a in palatulu regelui, pre tempulu siederei sele la Neapoli. Acést'a visita si impregiurárele in cari ea s'a efectuatu, vinu a distruge tóta cladirea de comentarii de inalta fantasia, alu cároru punctu de plecure fusese parasirea proiectulu imperatulu Guilom. Se disese, spre esemplu, ca excursiunea principelui Fridericu Wilhelm, care trebuia mai intáiu sa fia revestita cu unu caracteru oficialu, s'aru fi schimbatu intr'unu viagriu intreprinsu intr'unu viagriu intreprinsu incognito, in urm'a unei neintielegeri intre curtile Germaniei si Italiei asupr'a alegerii orasiulu unde sa se intálnéscă principele cu regele Victoru Emanuelu; la Berlinu, diceau unele diuare, se insistá cá intrevedere sa aiba locu la Rom'a, pre cându guvernulu italianu érá cu totulu ostilu acestui proiectu.

Faptulu ca principele a mersu la Neapoli, fára a se oprí macaru in cetatea eterna, probéza intru câtu sgomotulu despre care amintiramu érá lipsitu de ratiunea de a fi. Afara de acéstea, principele s'a dusu singuru la Neapoli, fára principés'a Victori'a, care a remasu la Florenti'a; acést'a nu érá dara o intrevedere fortuita, adusa de intemplárele unei excursiuni; ci e unu viagriu intreprinsu specialmente in scopulu unei visite cátra regele Italiei. Ce-va mai multu, acést'a visita avú locu a dóu'a di dupa refusulu camerei deputatiloru de a luá in consideratiune propunerea Petruceli dela Gatin'a pentru abrogarea legei garantiiloru in favórea Papei. Tóte acéstea probéza fórté lamuritu ca cu tóte divergintiele ce s'au produsu între cele dóue guverne asupr'a cestiuniloru politice eclesiastice, raporturile loru continua a avé intiparirea unei amicitii mutuale, care esclude prevestirile alu cároru tablou fantasmagoricu ii descriá unele foi din Berlinu in urm'a intrevederei dela Veneti'a.“

✧ Sub titlulu „cestiunea dunareana“ diurnalulu „l'Univers“, dela 26 Aprile publica urmatoriulu interesantu articulu:

Amu mai scrisu si alta data in acéstasi locu ca adevératulu nume alu cestiunei orientulu este cestiunea dunaréna. Neste evenimente recente de o importantia considerabile paru a justificá o apreciatune dedusa numai si numai din esaminarea faptelor. Cu parere de reu vedemu opiniunea nóstra repetându-se de neste ómeni a cároru contradicere ne aru fi mai agreabila cá aprobarea.

De o parte jurnalulu „Golos“, care se intelnește cu noi in formul'a sub-liniata mai susu, cere cu energie independinti'a absoluta a populatiuniloru crestine supuse séu vasele Portii; elu merge cu cutesanti'a pâna acolo pâna a somá pre junele principe alu Serbiei sa dea o lovitura decisiva. Déca elu nu se va hotári la acést'a, va avé sórt'a lui Ludovicu-Philipu, si principele Nicolae, alu Montenegroului, va culege glori'a marei intreprinderi dinaintea cárei'a serbulu s'aru fi datu la o parte. Organulu rusescu 'si a capatatu o influentia prea reala pentru-ca vederile séle sa póta fi despretiuite,

De alta parte Germani'a nu si a inchisu, dupa cum scie, ambitiunea sea in limitele naturale ale „Vaterlandulu“: ea urmáreste cu unu ochiu gelosul cele mai mici miscári ale popóreloru de pre malurile Dunarii. „Augsburger Zeitung“ póte sa ne ajute sa presimtimu proiectele ulterióre ale Berlinulu.

Dupa acestu jurnalulu, situatiunea Europei orientale a devenitu nesuferita; o ruptóre între Serbi'a si Turci'a este iminenta. Se póta definí intr'unu modu claru positiunea imperiulu germanu. Interesulu seu principalu in tinenturile Dunarii de josu, consta intru a favorisá crearea de noi state civilisate care se voru deschide cá unu canalu spre Orientu culturei sele intelectuale. „Ii este imposibilu sa si identifice interesele sele cu acelea ale Austriei, pentru cuventulu ca óre-care impregiurári potu sa faca pre-acést'a din urma putere mai putieniu germana de cátu austriaca séu ungara. Ceva mai multu, identificandu-si interesele séle cu Austri'a, Germani'a s'aru pune in opusetiune cu Russi'a, ceea ce nu trebe sa fie nu numai din caus'a Franciei, déru inca si din caus'a acestoru probleme pre, care Germani'a si Russi'a au de resolutu in comunu pre Dunarea de susu si de josu.“

Rolulu Germaniei, in tempulu de fatia, este dara de a se pune cá mijlocitóre între Austri'a si Russi'a, spre a neutralisá veleitátile loru de politica activa. Favorisandu meru desvoltarea

stateloru vasale ale Turciei, ea este in stare si sa impedece ca miscarea revolutionara sa coplesiasca teritorulu austriasu, si se asigure pre Russi'a contr'a ori-cárei temeri de anescare austriaca in orientu.

„Augsburger Zeitung“ nu crede ca stabilirea unu statu mare serbu aru fi unu pericolu pentru Austri'a: cáci Banatulu si Bacskatulu din Ungari'a se afla in afara de conditionile naturale unei anescári la Serbi'a; si in Croati'a, in Slavoni'a, in Dalmati'a, populatiunea catolica este destulu de numerosa spre a tienie in friu pre Serbiei de comuniunea gréca. Cátu despre Russi'a, represintata cá instigatoriulu secretu alu miscárei serbesci ea nu aru puté sa intervie pre fatia afara numai déca Austri'a nu se va incercá sa ocupe Bosni'a. Déra, in ori ce casu, Germani'a s'aru opune la acést'a ocupatiune, cáci ea nu va tolerá pre Dunarea de josu nimicu „care aru puté sa i fie unu obstacolu la marea sea misiune viitóre in Orientulu Europei.“

Frasele urmátóre nu suntu nici decum consolátóre pentru Austri'a, si ele merita sa fie semnalate atentiunei principelui Gortschakoff:

„Form'a actuala a Austriei n'au fostu facuta cá sa esiste secole intregi si viitorulu celu mare destinat Germaniei in Europ'a orientala d'abiá póte sa fie ajunsu de insusi Germani'a. . . Natiunea germana nu va fi turburata in misiunea sea cea mare nici de Russi'a, nici de Franci'a si cu atátu mai putieniu de unguri. . . Cultur'a intelectuala germana a progresatu in asiá gradu prin regiunile Dunarii de josu, gratie Austriei, in cátu ea nu are a se mai teme de nici o concurentia. Cu tóte simpatiile slaviloru pentru consangeni si coreligionariu loru din Russi'a, ei au remasu streini de limb'a si literatur'a rusesca.

De si in Franci'a se face mare sgomotu de „slavismu“, si cu tóte ca Serbiei crescuti la Parisu afectéde a vorbí parisienește, nu se póte comperá intru nimicu cu intinderea imensa ce a luat u iimb'a germana printre Serbiei de clas'a cea inalta. Chiaru si in Ungari'a, cu tóte silintiele magiariiloru de a incuragiá usulu limbei loru limb'a germana este nelipsita din conversatiunile ómeniloru literati séu ale diferiteloru nationalitáti. Dintre tóte nationalitátile din Ungari'a, Serbiei suntu cei mai primitori pentru cultur'a essentialmente germana. Ei nu se germaniséza cu inlesnire, déru invétia limb'a germana fára dificultate, bá chiaru cu unu amoru óre-care, si traducu in limb'a loru cele mai bune cárti din literatur'a nóstra. . . In Montenegro in Bosni'a si in alte districte Serbe, totu astféliu cá si in Serbi'a propriu disa, suntu serbi austriaci cari sub numele de „Swabians“ propaga in linniste spiritulu germanu prin tóte satele.“

De siguru, articolele din diurnale nu suntu telegrame oficiale semnate de secretari de statu. Nu trebuie cineva nici sa esagereze gravitatea declaratiuniloru loru, nici sa comita imprudenti'a de a nu le tienie in séma, cându ele esprima tendintiele unoru guverne fórté dibace si ale unoru popóre fórté putinte. Asiá dara, in acést'a afacere Golos nu este cá sa dicemu asiá de cátu echoulu unei politice seculare, si „Augsburger Zeitung“ nu ne spune nimicu nou dícendu ca Germani'a aspira sa tréca preste fruntariile sele. „Sánt'a Rusie“ 'si are ide'a ei, „imperiu evángelicu“ 'si are asemenea pre a lui; se póte fórté bine sa se intelnește cá aceste doue idei sa se intelnéscă mai tardiu pre unu vastu câmpu de resbelu, acést'a nu este inse de cátu o presumptiune. Fia-care di aduce cu sine ale sele. Pentru momentu este destulu sa observámu ca si unu colosu si cealalta opera dejá balcanii cu umbr'a loru,

si ca se temu totu atãta de putienu de Austriã cãtu si de Angliã.

Sabiu, 25 Apr. st. v. 1875.

Domnule Redactor! Pentru insemnatatea obiectului urmatoriu, ce atinge **statutul agrariu**, votatu de Universitatea sasãca pentru teritorialele fundului regiu, me simtu indemnãtu a-ti comunicã spre primire in „Telegrafulu Romanu“ urmatãrele:

In unu procesu ce-lu portu in numele romãniloru din Altien'a in contr'a mesuriloru asupritãrie luate de cãtra comunitatea sasãca din Altien'a despre regularea referintieloru posesiunari in specie a pasianitulu pre otarulu acelei comune, in contr'a cãror'a, pre lãnga recursule ordinari, pre cari acelu statutu agrariu le concede numai pãna la comitiatu cã ultim'a instantia, amu asternutu si un'a reprezentatiune la reg. Ministeriu de interne; in dilele acestea primiiu prin oficiolatu din Nocrichiu o resolutiune, prin carea comitiatulu fundului regiu face urmatãrea descoperire:

Cumca la 24 Fauru a. c. au primitu acelu comitiatu unu emisu dto 19 Fauru a. c. nr. 22540/1874 alu reg. ung. ministeriu de agricultura, meserii si comerci, care arata, ca in pertractãrile tienute de cãtra acelu inaltu ministeriu, dimpreuna cu ministeriele de justitiã si de interne, asupr'a susu amintitei reprezentatiuni a romãniloru din Altien'a, s'au ivitu mai multe dificultãti a celor mai esentiali puncte ale statutulu agrariu din punctu de vedere a legiloru patriei si a codicelui civ., si s'au indrumatu Comitetele fundului regiu a propune inalteloru ministerii modificarea acelu statutu in unele anumite directiuni. Prin acestu emisu ministerialu s'aru fi suspendatu indirecte valãrea acelu statutu agrariu, si din acãsta cauza dlu Comite, pãna la alte dispositiuni mai inalte, nu se mai pãte dimitte in pertractarea referintieloru agrari in genere si in specie nici a cestiunei subversante despre regularea pasiunitulu.

Deãrece multi locuitori romãni in comunele mestecate din fundulu regiu patimescu sub atari impregiurãri, mi-amu tienutu cã romãnu de datotorintia, a face cunoscutu cuprinsulu mai susu citatulu emisu ministerialu, precum mi s'au impartasitu, spre orientare, deãrece acelu, de-si s'au nascutu prin procesulu romãniloru din Altien'a reprezentatu de mine, totusi dupa descoperirea incl. Comitiatu s'au generalisatu dupa cum chiaru si in reprezentatiunea nãstra amu cerutu.

Dr. Ioanu Borciã,
advocatu.

Resinari in 11 Maiu n. 1875.

In comun'a nãstra, la 26 Aprile tr. st. n. s'au publicatu, ca la 5 Maiu se va face organizarea comunitatei.

Conscriptiunea alegatoriloru indreptatiti acum nu s'au mai publicatu dupa usu — sub motivu, ca a fostu publicata in 6 Iulie 1874 — din care cauza in siedintiã reprezentatiei comunale dela 2 Maiu a. c. mai multi reprezentanti au pretinsu a se publicã din nou inainte de alegere conscriptiunea — si a se impartã la mãn'a alegatoriloru indreptatiti acasa listele rubricate si certificatele de legitimitiune dupa cum prescrie legea, — inse notariulu comunalu II. Muciu reflecta, ca are ordinu dela locurile mai inalte, cã sa nu tramita la nimeni acasa nimicu — si cine scie ca este indreptatitu sa vina la cancelaria sa-si primãsca list'a rubricata, cu tãte acestea inse la 4 Maiu dupa amãdi au inceputu a impartã prin servitorii comunali simplu numai list'a rubricata locuitoriloru fãra de a impartã si certificatul de legitimitiune prescriu in §-lu 10 alu stat. provs. liter'a B.)

De-si nu s'au observatu si indeplinitu formele prescrise de lege, dlu inspectoru cercualu Martinu Fleischer totusi la 5 Maiu a pasitu la actulu de alegere si votisare. Cu acãsta ocaziune membrii oficiulu comunalu, cu toti aderintii si argatii loru pandeau la usiã cancelariei, si sprigineau pre alegatori cã sa intre mai intãiu in odai'a de alaturea unde-i silãu cã sa le arete ca pre cine au scrisu in lista, si dãca nu le aretã ori nu se invoiau ale preface ei lista — atunci avisau pre companionii loru din comisiune cã sa-i respinga dela urna. Casuri de acestea s'au intemplat mai multe.

Unui locuitoriu, care in urm'a reclamãrei facuta s'au fostu publicatu la 6 Iulie 1874 ca are dreptulu de alegatoriu — acum i s'au denegatu acestu dreptu, si venindu inaintea comisiunei cu rogarea si pretindendu a i se concede exerciarea dreptulu seu nu i s'au concesu sub motivu ca nu se afla scrisu in conscriptiune, cu tãte ca pentru constatarea pretensiunei si afirmãrei sele au produsu si martori.

Reclamarea acestui omu, au datu ansa dlui inspectoru a sistã cursulu votisãrei mai departe sub motivu ca au fostu conturbatu la actulu votisãrei de unii alegatori. Acestu motivu au fostu nedreptu si nebasatu.

Datorintia d-sele aru fi fostu a respectã mai pre susu de tãte legea — si a nu suferã pre notariulu II. Muciu a falsificã conscriptiunea si a trece in aceea persãne neindreptatite dupa inchiãirea conscriptiunei.

Datorintia d-sele aru fi fostu sa priveghieze a se duce la indeplinire cu scumpetate prescrisele instructiunei electorali — iãra sa nu suferã a se calcã legea chiaru sub presidiulu d-sele.

Detorintia D. lui Inspectoru aru fi fostu a se tieana numai de obiectulu actulu de alegere si votisare, iãra nu sa incãpa cu insulte si vetamãri grosolane contr'a alegatoriloru cari au pretinsu respectarea si observarea legei.

Datorintia d-sele aru fi fostu a pune in lucrare prescrisele §-lui 10 din stat. prov. lit. B. si a ordonã a se tramita la toti alegatorii certificatul de legitimitiune conformu acestui § si apoi sa pasiasca la actulu de alegere si votisare.

Contr'a acestei proceduri ilegali si abuseriloru comise la acãsta organizare, mai multi alegatori indreptatiti au asternutu protestu la inclitulu magistratu sibianu — cerendu a se sistã ulteriorulu cursu alu alegerei si a orenduã din nou o alta alegere respective votisare legala; iãra la acãst'a a se revidã list'a de conscriptiune a alegatoriloru si a se duce in deplinire tãte prescrisele instructiunei electorale, in fine a se esmite unu altu comisariu in loculu dlui inspectoru Martinu Fleischer.

Cu totu protestulu — d-lu Inspectoru la 9 Maiu c. au esitu iãra in comuna, acum inse insotitu de 4 gendarmi si-au continuatu votisarea dupa ce mai intãiu au raportatu inclitulu magistratu si au inculpatu intr'unu modu injustu pre unii alegatori, cu scopu dupa cum s'au vediu cã sa fia escortati cu gendarmi cãti-va alegatori mai priceputi, ceea ce s'a si intemplat cu unulu, si ast-feliu sa bãge frica in alegatorii restanti, cã membrii oficiulu comunalu sa pãta avea mãnã libera spre a scamotã listele alegatoriloru cã sa revina iãrasi realesi. — Votarea din 9 Maiu c. a fostu intru adeveru o curata scamtoria, alegatorii au fostu adusi la urna prin servitorii si aderintii oficiulu comunalu si la usiã cancelariei se sprigineau si numai dupa ce li se prefãceau list'a la cei mai multi, li se dã voia a intrã la urna. Din tãte acestea resulta ca d-lu inspectoru cercualu Martinu Fleischer, sub a cãrui presidiu s'au toleratu a-se comite aceste ilegalitãti si abuseri au con-

sideratu mai pre susu de lege vointiã arbitrara a unoru membrii de ai oficiulu si notariulu comunalu.

Se pricepe pentru ce.

Iãta astfeliu au decursu la noi in Resinari actulu celu mai momentosu alu alegerei reprezentatiei comunale. Contr'a acestei proceduri ilegale ne vedemu siliti a protestã in fatiã lumei si a opiniunei publice, adeveratul si singurul tribunalu nepartinitoriu cã sa aiba idee si sa veda cum ni-se desconsidera legea de cãtra ast-feliu de ampoiati partinitori.

Sperãm inse, ca inclitulu magistratu Sibianu, la care s'au asternutu protestu din partea mai multoru alegatori, convingãndu-se despre neimplinirea formeloru prescrise de lege, si a abuseriloru comise la organizarea comunitatei nãstre — va nimici actulu de alegere si va orenduã o alta alegere, si unu altu d-nu comisariu in loculu d-lui inspectoru Martinu Fleischer, sub a cãrui conducere si presidiu sa se incãpa din nou organizarea comunitatei nãstre, si sa se duca la indeplinire asiã cum prescrie legea si instructiunea electorale.

Mai multi alegatori.

Sabiu, 30 Aprile 1875.

(Prepastia infricosiata.) Liniscea, de care acestu orasiu multu si desu cercatu de prepastie elementarie, se bucurã de unu tempu incãci, chiaru in Vinerea pasciloru (23 Apr.) fu intreruptu prin unu infricosiatu incendiu. Foculu, escatu din negrige in suburbiulu „Ioseni“, si purtatu de unu ventu turbatu din apusu spre resaritu, in putiene momente prefãcu in cenusia o multime de case, siuri, siopruri, tãscuri, granarie, recuisite de economia, vite cornute, porci, galitie, cu unu cuventu totu ce foculu a apucatu in curte si casa, dintre cari la unele a arsu si padimentulu. Chiaru si pretinsele case sigure de pãtra si coperite cu tige n'au scapatu din ghiãrele foculu furiosu.

Poterea ventulu aruncã apoi totu deodata foculu preste gradinile pergitate, preste riulu celu mare, in strad'a „intre riuri“, unde asemene intr'unu momentu consumã totu ce diligintiã agronomiloru adunase cu sudãre de mai multi ani.

De aici foculu sari in suburbiulu „saxoni“, prefãcendu si acolo in cenusia o multime de case si siuri.

Ori ce resistintia ori ajutoriu fatia de furiã acestui focu a fostu aprãpe desiarta si cei mai multi, vedindu acãsta latire a foculu, purtatu de capritiulu unui ventu turbatu, erau ingrigiti fia-care de ale sele.

Uniculu si marele norocu, potu dice, a fostu ca foculu s'a intemplat diu'a.

Astu-feliu incendiulu dela 23 Aprile a prefãcutu in cenusia 58 case 97 siuri si graduri, cari dimpreuna cu cele arse intr'ensele reprezenta unu capitalu preste 60,000 fl. v. a. Mai multi ómeni s'au si bolnavitu greu si unii dintre ei au si muritu. Toti cei arsi si remasi numai cu peteculu de haina de pre ei traiescu astadi din mil'a celoru-alalti concetãtieni pentru ca suntu aprãpe peritori de fãme.

Asecurati au fostu putieni, cei mai saraci de locu nu.

Ajutoriu cãtu de micu este prea intetitoriu si credu ca pretotindenea ómenii sentitori si cu stare nu voru intardiã a contribuã cãtu de cãtu spre alinarea suferintieloru celoru pusi sub ceriulu liberu.

Fratii sasi au si facutu numai decãtu colete frumãse si au tramisu si provocãri la ajutoriu aprãpe si departe pentru putienii meseriasi sasi arsi. Speru, ca si fratii romãni nu voru negã ajutoriulu posibilu pentru numerosii loru frãti nefericiti de aici, cu tãte ca adeverat'a humanitate la astu-feliu de nenorociri nu permite a se face deosebiri si separatismu.

In 24 Aprile, adeca in diu'a terãgului de tiãra, se aprinse o siura in partea mediãdiana a orasiulu; inse foculu fu localisatu si stensu prin grabniculu ajutoriu alu lucratoriloru de lemne poienari din apropiare.

In 27 Aprile au arsu in centrulu orasiulu patru graduri. Aerulu lini-scitu si momentanulu ajutoriu puter-nicu au impedeatu latirea foculu.

In 28 Aprile a arsu unu siopru in partea estrema resaritãna a orasiulu.

Eata cãte calamitãti au ajunsu acestu orasiu in septamãn'a pasciloru. Nu sciu cãndu va fi sfersitulu acestei tragedie, cãci la atãtea incendiuri urmate dupa olalta in deosebite pãrti ale orasiulu, ne umplemu cu grige si fiori si suntemu siliti a face feliu de feliu de combinatiuni pentru a ni potã esplicã motivele si scopulu acestoru aprinderi sistematice.

Cei ce voru potã se voru asecurã si fãra inpintinare, si astu-feliu de esperintie i voru si silã a se asecurã. Speru ca treb'a acestoru aprinderi nu va remanã mórta si tempulu ni va si descoperã dõra ce-va, cãci sãrtea unui orasiu intregu nu pãte fi obiectu de jucãria.

Grigiã buna este prea de lipsa inainte de tãte. * * *

Romãniã.

Bucuresci, 24 Aprile 1875.

Dãca tiãra nãstra a fostu condemnata sa indure multe suferintie morale si materiale, a fostu pusa sa platãsca multe gesiefturi si concesii patriotice votate cu aplause si orbesce sub guvernulu Rosetto-Bratianu, cum a fostu concessiunea Strusberg si Ofenheim (cãci pre cea promisã in secretu bancherulu Wertemberg n'au apucatu s'o realizeze!...); dãca tiãra acãst'a a trebuitu sa platãsca multe pagubi de mii de galbeni cã cea dela Smãrd'a, multe contracte de stricãri de arme si de pãtra din Scotiã, si multe plimbãri diplomatice pre la Parisu ale amiciloru „Romãnulu“ (Carad'a si alti) fãra nici unu interesu pentru publicu; dãca visteriã nãstra ajunsese a tienã banii cãtu tiene ciurulu apa, inlocuindu-se hartiã moneta prin bonuri de tesauru ilimitatu, si venituri fictive, incãtu nici lefele, nici pensiunile vedu-veloru nu se mai plateau, ci se scontau pre jumetate la usiã ministeriulu de cãtra camatarii ovrei; dãca prin biciulu vestitei „influintie morale“, prin isgonirea meritulu si inlocuirea lui prin manifestãrile cu masalãna, ajunsese a falsificã educatiunea poporulu, dupa cum a marturisitu insusi d. Dim. Bratianu; dãca tãta intielep-ciunea politica a rosiloru constã in a agitã necontentu spiritele, a patronã bande revolutionarie si a amenintã pre puterile vecine, in cãtu ni se compromitea totu creditulu si ni se tramitea chiaru din Franciã avertismente, ca „esistentiã Romãniei e in pericolu!“ — dãca tiãra, dicemu, a trebuitu sa indure tãte aceste nefericiri si umilintie, ea a avutu si unu singuru folosu din tãte aceste nenorociri: demascarea falsiloru liberali seu a rosiloru si esperintiã pentru viitoriu.

Ce-va mai multu, acãsta trista esperintia, amu constatatu cu fericire, nu a fostu desiarta, cãci ea a profitatu multu natiunei si poporulu amagitu, care s'a potutu desmetici si a veditu falsitatea adversariloru nostri in tãta golitiunea ei! Natiunea, luminata prin acea esperintia platita asiã de scumpu, si setõsa de o stare de lucruri normale si adeveratu progresista, sincera si durabile, a respinsu cu energie in mai multe alegeri generale si pariale, cã cele de preste 100 de colegie senatoriale si municipale din vãra trecuta, pre rosii si protegiati loru. Departe de a dã ascultare bociloru loru false pre ruinile patriei... cãndu nu suntu densii la putere (!), natiunea legale, alegatorii au respinsu ipocrisiã,

calomni'a si cursele cu care s'au incercatu oposantii nostri dela „Romanulu“ spre a face sa se restorne ordinea de lucruri stabilita si creditulu castigatu cu atãta osteneãa in intru si in fati'a Europei.

S'a suparatu cu dreptu cuventu siefulu rosiloru si alu „Romanului“ de atãta ingrãtitudine din partea credinciosiloru si necredinciosiloru sei; cãci in adevèru d. C. A. Rosetti a suferitu unu fiasco personalu, chiaru intre ai sei. Numai 74 de voturi din 150 votanti si din 8000 alegatori ai capitalei! Acest'a sãmena a adevèratu derisiune, iera nu a fortia morala!

Publicã-va d. Rosetti in „Romanulu“ de mãne list'a candidatiloru rosii impreuna cu voturile intrunite de fia-care? Vom vedea.

Ceea ce s'a constatat in se in modu lamuritu, este ca rosii dela „Romanulu“ si „Alegatoriulu liberu“, ori cãtu aru vociferã de aci inainte, si-au aretatu ce potu, s'au demascatu in fine prin *alegerile de proba* ce au facutu intre densii, dupa atãtea discursiuni si trembitiãri in cea mai deplina libertate.

PS. In editiunea de sãr'a a „Romanului“ de mãne nu vedemu inca list'a din sal'a Bossel a candidatiloru rosii pentru colegiulu III, dara vedemu o scrisore prin care d. C. A. Rosetti, siefulu rosiloru si „Romanului“ poleindu-si singuru pilul'a cu vorbe pompõse, cere stergerea sea din lista, — dupa ce fusese stersu de feliu — declinãndu onõrea de-a fi intre alegatorii capitalei..... cu 74 voturi din 8000 alegatori ai colegiului III!

Numai 74 voturi a intrunitu d. Rosetti, siefulu rosiloru in liber'a intrunire si alegere dela Bossel, si sfidãndu pre „Romanulu“ sa desmintã acestã cifra elocinte! „Press'a“

„Alegatoriulu liberu“ comentãza mãsuri guvernului actualu in modulu urmatoriu:

In fine guvernulu se decide a intrã deadreptulu in lupta, publicãndu o circulara-manifestu si consiliãndu pre afidatii sei a face intruniri, cari au probatu ca partidulu liberalo-conservatoriu numera putieni membri; cãci, cu tãte ca elu este astadi la putere, nu a veditu intrunindu-se nici chiaru a patr'a parte din alegatorii colegiului I de Ilfov, pre cãndu la intrunirile tãnuite de opozitiune, s'au grabitu a veni mai multu de jumetate. Si cãndu nici chiaru proprietarii cei mari, luminati, avuti si independinti, cari in tãte tierile suntu mai conservatori decãtu seracii, nu sustienu unu guvern care se pretinde a fi conservatoriu, atunci nu sciu cine-lu mai pãte sustinã?!

In ceea ce privesce circular'a-manifestu, suntemu datori a-i face o mica analiza, pentru cã sa se cunõsca ce a facutu acestu omu alu dilei, acestu inversiunatu conservatoriu cu figur'a de burgesu, cu 11 Februaru pre frunte si armatu cu bãt'a in alegeri.

Prin circular'a sea, d. Lascaru Catargiu spune ca a primitu cãrm'a tierii intr'o situatiune mai multu decãtu dificile. Critica totu trecutulu, arata ca tier'a se aflã mai reu decãtu cum fusese inainte de regulamentu, enumera tãte medicamentele eroice intrebuintate cu succesu pentru radical'a vindecare a raneloru, astfelu ca Romani'a innõta astadi in fericire, si termina consiliãndu pre alegatori sa dea votulu loru pentru candidatii oficiali. — Circular'a-manifestu pare a fi o filipica, care in se nu are de basa nici sãntien'a causei, nici elocintia lui Demosten, u nici curatien'a mobilulu care trebuiã sa o dicteze. Putemu mai bine sa o cualificãmu de o pantahusa indrasnãtia pentru voturi.

Sa vedemu acum, dẽca partidulu cu nume de ocaziune a avutu cuventu sa se laude in tempu de patru ani ca celu putienu a pusu ordine in finantie!

Dẽca acestu guvernulu inventã unu sistemu care nu numai sa ecuilibreze bugetele, dar inca sa lase in fia-cere anu escedente, cu cari sa se amortiseze datori'a flotanta; dẽca introducea in administratiune niscai-va reforme, cari sa aduca sporirea veniturilor; dẽca incuragiã s'au scotea la lumina vre-o industria nõua, care sa imbogãtesca pre statu sãu pre proprietarii; dẽca celu putienu, mantienea in statu quo cifr'a datoriei, noi amu fi fostu cei dintãiu cari sa i aducemu cuvenitele laude. Dar a stinge o datorie de 59 miliõne contractãndu, in comptulu tierii si cu ipoteci mosiile statului, unu imprumutu de 78 miliõne, nu este nici unu meritu, pentru ca nu dnii Catargiu-Mavrogheni au formatu creditulu tierii, ci tier'a in sa lu-ã avutu si lu va avẽ totudeun'a. Ceea ce a facutu d. Mavrogheni in acestu imprumutu este nostimã vendiare a celoru 10 miliõne obligatiuni domeniãle apartienendu Casei de Depuneri si Consennatiuni, este in afacerea celoru 600,000 lei candu cu imprumutulu Offenheim, este afacerea Offenheim.

Bunu, reu, imprumutulu de 78 miliõne stinse datori'a; ier dobãnd'a si amortismentulu nu s'au ridicatu la 11%, precum dice d. Catargiu in manifestulu seu, ci la 13,44%; de õre ce se platesce o anuitate de 8 miliõne lei pentru 59 miliõne si jumetate incasate. — Ministeriulu se grabi a declarã, prin espunerea de motive la bugetulu anulului 1872, ca situatiunea financiãra a tierii erã limpede, ier erã imprumuturilor inchisa. Situatiunea o limpedi biet'a tiãra, dẽru erã imprumuturilor mai aveã o portitiã, prin care d. Catargiu & compani'a Mavrogheni avẽu sa lase a intrã alte datorii si, prin urmare, sa provõce unu nou imprumutu.

Bugetele aniloru viitori, incependu dela 1872, nu mai avẽu nevoie sa adauge la cheltuelile obicinuite de cãtu: primo, diferinti'a intre interesele ce se platẽu la datori'a flotanta si anuitatea de 8 miliõne a imprumutului cu domeniãle; secundo, anuitãtile caliloru ferate, in totale 17 si jumetate miliõne. Cu aceste sume trebuiau sporite veniturile. Se infintiã Monopolulu tutunului, care se licita cu 8 miliõne diẽce mi lei pre anu; tacs'a timbrului (inregistrarea existã), care produce minimum 4 miliõne, afara de inregistrare; licentiele, alte 4 miliõne in totale 16 miliõne; de unde resulta unu deficitu de 1,500,000 lei, care s'aru fi pututu prea bine acoperi cu sporulu ce au datu celelalte venituri ale statului, precum ne dovedescu chiaru bugetele.!

Sa nu ni se respundia ca si celelalte cheltueli au trebuitu sa sporẽsca pentru ca tãta lumea scie ca scolile s'au imputienatu, siosele nu s'au adogatu, comerciulu, industri'a si agricultur'a n'au priimitu nici unu ajutoriu din bugetulu statului, si nici putea primi vre-unu concursu din partea acestui guvernulu cu ingãgiamente cãtra straini. Numai initiãtia privata, rezemata pre propriele ei fortie si medii, a mai facutu cãte-ceva si dẽca patriotismulu majoritãtiei Romaniloru nu manifestã vointi'a de a se infintiã Creditulu-Fonciãru prin asociatiunea proprietãrilor, incãtu sa pãta luã si denumirea de romãnu, suntemu increditãti ca si acestã institutiune aru fi fostu astadi in manile streiniloru. — Si, lucru ciudatu! acestu guvernulu, care are atãtea simpatii pentru Prussia, a luptatu contr'a unei institutiuni copiãta, chiaru in basele ei, dupa sistemulu prussianu!

Nasce acum intrebarea cum a pututu sa se formeze o nõua datoria

flotanta de 24 miliõne (fiindu-ca din cele 29 miliõne votate, 5 suntu pentru cumparãtoare de arme), pre cãtu timpu cea vechia erã stinsã, ier anuitãtile imprumutului din 1871 si ale caliloru ferate acoperite cu veniturile create?! Cum a potutu d. Lascaru Catargiu sa buciune, prin circular'a sea, ca, sub ministrulu seu, s'au regulatu finantiele si ca tier'a a prosperatu (pãte in datorii!) esi cãtu tempu fãra a fi nici unu resboiu, nici epidemii, nici imbunãtãtiri aduse in vre-o ramura economica, guvernulu seu nu numai ca a sporitu veniturile prin infintiãre de sarcini noi si grele, dẽru inca si datori'a tierii?! Mare cute-santia!

Articulu de lege XXXV. din an. 1874

CAPU XV.

Inspectiunea.

§ 165. Asupr'a activitãtii oficiale si a portãrii morale a notariloru publici veghiãza camer'a notarialã.

§ 166. Camer'a notarialã pãta registre esacte despre toti notarii publici din cerculu seu, in rubricile acestoru registre se cuprindu urmãtoarele:

- numele si conumele notariului publ;
- numirea statiunei si diu'a in carea notariulu si-a inceputu activitatea;
- sum'a si calitatea cautiunei, dimpreuna cu schimbãrile eventuale, referitõrie la acest'a;
- pedepsele dictate asupr'a notariului publicu, facendu-se provocare la respectivulu decisu;
- tempulu, in care notariulu a inceputu a funciona;
- numirea tribunalului, la care se depunã scriptele notariului publicu;
- notitie, cari au sa cuprinda in sine mai vertosu suplinirile intemperate si schimbãrile in statiune.

§ 167. Camer'a notariloru publici duce registru si despre candidatii de notari publ. in care se inscrie cu punctualitate tempulu de insinuare si esirea loru din prãce, numindu-se si notariulu, la care candidatul a fostu in aplicatiune.

Camer'a este datõria a grigi, cã candidatul, in restimpulu prãcei notariãle sa nu fia aplicatu si in altfelu de prãca.

§ 168. Camer'a notarialã este datõria a esaminã celu putienu odata intr'unu anu cancelari'a notariloru publici din cercu prin unulu dintre notarii publici ai cercului, si a se convinge despre regularitatea protocõleloru si a documinteloru.

In casu de iregularitate mai ncinsemnãta, ce vine la cunoscintia camerei, da instructiune notariloru publici, iera in casu de iregularitate mai mare sãu de deictu dispune despre pedepsirea legalã.

§ 169. Procurorulu reg. din resiedintiã camerei notariãle este datoriã a veghiã, ca camer'a sa esecute cu rigõre cuvenita esaminãrile prescise in § 168.

Dẽca in acestã privintia descopere neglentiã: procurorulu reg. despre acestã face raportu presiedintelui judecãtoriei disciplinãre, iera acest'a ministrului de justitia pentru a se efectui investigatiunea si dispunerea ulterioãra. (§ 190.)

§ 170. Oficiile si autoritãtile publice suntu detorie iera pãrtile suntu indreptãtite a face aretare camerei despre tãte fãptele si deliectele venite la cunoscintia loru cari le comite notariulu publicu si cari in intiesulu aceste legi suntu impreunate cu urmarire disciplinãre ori pedepsã.

§ 171. Inspectiunea suprema asupr'a notariloru publici si a camerei loru notariãle compete ministrului de justitia.

Pre bas'a acestui dreptu alu seu in interesulu justitiei, sãu in urmãrea plansoriloru facute pãte dispune, ca manipuliunea atãtu a singurãticiloru notari, cãtu si a cameriloru sa se iee la cercetare si ca abuserile sa fia pedepsite.

(Va urmã.)

Varietãti.

X** (Monumentulu lui Ioanu Heliade Radulescu.) Din unu comunicatu alu dui Sava Scoimescu estragemu despre acestu monumentu dupa „Pressa“ urmãtoarele:

Cã secretariulu alu comitetului presidatu de d. Dim. Ghic'a pentru monumentulu ce este a se radica in memoriã nemuritoriului Heliade, parintele literaturii romãne si un'a din ilustraõiunile tierii, suntu datoriã a veni prin aceste renduri sa tienu publiculu in curentu atãtu despre mersulu aceste subscritiuni nationale cãtu si despre mersulu statuei la care lucrãza distinsulu artistu Ferrari din Rom'a, cãruia s'a incredintiãtu acestã opera de arte. In privintia statuei, amu onõre a aduce la cunoscintia publiculu ca ea se urmẽza cu zelu si cu succesu de cãtra numitul artistu cu care a contractatu comitetulu. D. C. Esareu, agentulu nostru diplomaticu din Rom'a, si membru corespondinte in privintia acestui monumentu, ne a facutu cunoscutu dilele aceste ca artistulu a inaintatu cu lucrarea statuei in creta cu multu succesu, si spera a o terminã preste vrõ 2 luni, dupa care vomu avea fotografii; in urma artistulu va incepe oper'a reale in marmura de Carrara, la care va pune negresitu mai multu tempu.

Raportu comerciale.

Sabiu 7 Mai n. Grãu 4 fl. 27 xr. frumosu, 4 fl. 13 xr. mestecat, 3 fl. 73 xr. cualit. infer.; sear'a 2 fl. 80 xr. pãna 2 fl. 53; orzu 2 fl. 67; ovessu 1 fl. 87 pãna 1 fl. 60 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartõfi 1 fl. 47 xr. galãta austriãca.

Cãnep'a 10—20 fl. maj'a.
Linteã 7 fl. 33 xr.; mazarea 5 fl. 33 xr., Fasoleã 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie ungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 16—20 cr. p., de porc 20—24 xr. Unsõrea 79 xr. pãna la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Aprile (12 Maiu 1875.)

Metalicele 5%	69 55
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 25
Imprumutulu de statu din 1860	111 50
Actiuni de banca	964 —
Actiuni de creditu	231 —
London	111 45
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	82 —
„ „ „ Temisioreno	79 75
„ „ „ Ardelenesci	78 —
„ „ „ Croato-slavone	81 —
Argintu	102 90
Galbinu	5 32
Napolõnu d'auru (poli)	8 91 1/2

Nr. prot. 71 — 1875.

Edictu.

Ioanu Fauru din Apoldulu superioru, scaunulu Mercurei, carele de doi ani de dile a parasitu pre legiuit'a sea socie Susan'a Petru Fauru totu de acolo fãra a se sci ubicãtiunea lui, se citãza a se presentã inaintea subsemnatului scaunu ppscru in terminu de unu anu si o di, anumitu pãna in 19 April. 1876, cãci la din contra procesulu divortialu asupr'a i intentatu se va pertractã si decide si in absentia lui. —

Mercurea in 18 Aprile 1875.

Scaunulu ppscru gr. or. alu
Mercurei.

I. Drocu,
Adm prot.

(2—3)

Librari'a Socecu et Comp. Bucurescu.

Calea Mogosiõei Nr. 7.

Anuncie aparitiunea primei serii a scrieriloru lui Vasilie Alesandri „Teatru“ 4 volume 8º formatu Charpentieru harthie velina, tipariu elegantu.

De vendiare la tãte librãriile din tiãra pre pretiulu de 20 lei noi pentru 4 volume.

Spre finele lunei lui Maiu anulu curentu va aparã seri'a II-a „Poesii“ si pre finele lui Octombore seri'a III-a „Prosa“ de d. Vas. Alexandri, cãroru serii voru urmã imediatu:

Poesiile lui Dim. Bolintineanu.
(2—3)